

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

IXe KAMER

A R R E S T

**nr. 219.700 van 11 juni 2012
in de zaak A. 186.522/IX-5811**

In zake : Patrick VAN ALPHEN
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Geert Van Grieken en Nicolas Houssiau
kantoor houdend te 1180 Brussel
Vossendreef 6 bus 3
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

de BELGISCHE STAAT, vertegenwoordigd door de minister van
Landsverdediging

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 28 december 2007, strekt tot de nietigverklaring van het besluit van 29 oktober 2007 van de minister van Landsverdediging waarbij Patrick Van Alphen bij tuchtmaatregel voor veertien dagen uit zijn ambt ontheven wordt.

II. Verloop van de rechtspleging

2. Bij arrest nr. 205.495 van 21 juni 2010 worden de debatten heropend en wordt het door de auditeur-generaal aangestelde lid van het auditoraat ermee gelast het onderzoek van de zaak voort te zetten.

Bij arrest nr. 209.859 van 20 december 2010 zijn het tweede, derde en vijfde middel niet gegrond bevonden. Voorts zijn met het oog op het verder onderzoek van het vierde middel de debatten heropend en zijn aan het Grondwettelijk Hof twee prejudiciële vragen gesteld.

Het Grondwettelijk Hof heeft de prejudiciële vragen beantwoord in het arrest nr. 175/2011 van 10 november 2011.

Na ontvangst van voormeld arrest nr. 175/2011 van 10 november 2011 van het Grondwettelijk Hof, hebben de partijen -daartoe uitgenodigd door de griffie van de Raad van State- elk een aanvullende memorie ingediend om hun standpunt met betrekking tot de gegrondheid van het vierde middel uiteen te zetten.

Eerste auditeur Geert De Bleeckere heeft een aanvullend verslag opgesteld.

De verzoeker heeft een verzoek tot voortzetting van het geding en een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 4 juni 2012.

Kamervoorzitter André Vandendriessche heeft verslag uitgebracht.

Majoor militair administrateur Philippe Van Gyseghem, die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

Eerste auditeur Geert De Bleeckere heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Antecedenten

3.1. De feiten zijn uiteengezet in het arrest nr. 205.495 van 21 juni 2010. In datzelfde arrest is het eerste middel niet gegrond bevonden.

In het arrest nr. 209.859 van 20 december 2010 zijn de overige vier middelen onderzocht. Het tweede, derde en vijfde middel zijn niet gegrond bevonden. Met het oog op het verder onderzoek van het vierde middel zijn de debatten heropend en zijn aan het Grondwettelijk Hof prejudiciële vragen gesteld.

3.2. Het Grondwettelijk Hof heeft bij arrest nr. 175/2011 van 10 november 2011 de prejudiciële vragen beantwoord.

IV. Onderzoek van het vierde middel

4. Het standpunt van de partijen is weergegeven in het voormelde arrest nr. 209.859 van 20 december 2010.

Samengevat stelt de verzoeker:

- Dat artikel 17 van de wet van 1 maart 1958 betreffende het statuut van de beroepsofficieren van de krijgsmacht uiterst summier gesteld is en dat de gevallen waarin een officier tijdelijk uit zijn ambt ontheven kan worden door een koninklijk besluit bepaald zijn. Hij ziet daarin een miskennis van de artikelen 10, 11 en 182 van de Grondwet en vraagt dat artikel 23 van het koninklijk besluit van 7 april 1959 betreffende de stand en de bevordering van de beroepsofficieren overeenkomstig artikel 159 van de Grondwet buiten toepassing zou worden gelaten.
- Dat de summiere bepaling van artikel 17 van de wet van 1 maart 1958 duidelijk verschilt van de uitgebreide regelen van de preventieve schorsing, vervat in artikel 18 van dezelfde wet en aldus een ongelijkheid instelt onder de betrokken militairen.

5. Aan het Grondwettelijk Hof werden twee prejudiciële vragen gesteld:

“- Schendt artikel 17 van de wet van 1 maart 1958 betreffende het statuut van de beroepsofficieren van de Krijgsmacht de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, afzonderlijk beschouwd en samen gelezen met de artikelen 182 en 167, § 1, tweede lid, van de Grondwet, doordat het artikel slechts bepaalt dat een beroepsofficier tijdelijk van zijn ambt ontheven kan worden en de overheid aanwijst die de maatregel kan opleggen, zonder een nadere regeling te bevatten van de gevallen waarin de tijdelijke ambtsontheffing kan opgelegd worden en van de rechten van de verdediging van de betrokken beroepsofficier, en het aldus voor de beroepsofficieren een regeling invoert die hen op discriminerende wijze de waarborgen ontnemt die door artikel 182 van de Grondwet op algemene wijze aan de militairen worden gegarandeerd.

- Schendt artikel 17 van de wet van 1 maart 1958 betreffende het statuut van de beroepsofficieren van de Krijgsmacht de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, doordat een beroepsofficier die tijdelijk uit zijn ambt ontheven wordt niet dezelfde waarborgen geniet als deze welke door artikel 18 van dezelfde wet worden toegekend aan de beroepsofficier die het voorwerp uitmaakt van een preventieve schorsing”.

Met het arrest nr. 175/2011 van 10 november 2011 heeft het Grondwettelijk Hof de twee vragen ontkennend beantwoord op volgende gronden:

“B.4.1. Door de bevoegdheid inzake de regeling van de rechten en verplichtingen van de militairen aan de wetgevende macht toe te wijzen, heeft de Grondwetgever willen vermijden dat de krijgsmacht zou worden geregeld door de uitvoerende macht alleen. Aldus waarborgt artikel 182 van de Grondwet dat over die aangelegenheid wordt beslist door een democratisch verkozen beraadslagende vergadering.

Ofschoon artikel 182 van de Grondwet de normatieve bevoegdheid in die aangelegenheid aldus voorbehoudt aan de federale wetgever -die de essentiële elementen ervan moet regelen-, sluit het niet uit dat een beperkte uitvoeringsbevoegdheid aan de Koning of aan een andere overheid wordt overgelaten. Een dergelijke delegatie is niet in strijd met het wettigheidsbeginsel voor zover de machtiging voldoende nauwkeurig is omschreven en betrekking heeft op de tenuitvoerlegging van maatregelen waarvan de essentiële elementen voorafgaandelijk door de wetgever zijn vastgelegd.

B.4.2. Volgens de in het geding zijnde bepaling kan een officier voor een bepaalde tijd bij tuchtmaatregel van zijn ambt worden ontheven; die maatregel wordt genomen door de Koning of door de minister van Landsverdediging wanneer die tuchtmaatregel ten hoogste een maand moet duren.

B.5.1. De tuchtoverheid mag slechts de tuchtstraffen opleggen die bij de wet zijn bepaald. Artikel 17 voorziet in een tijdelijke ambtsontheffing, zodat het op dat punt bestaanbaar is met de artikelen 10 en 11, al dan niet in samenhang gelezen met de artikelen 182 en 167, § 1, van de Grondwet.

B.5.2. Het wettigheidsbeginsel in artikel 12, tweede lid, van de Grondwet is niet van toepassing in tuchtzaken. Daaruit volgt dat de tuchtvordering die tot doel heeft te onderzoeken of de titularis van een openbaar ambt of van een beroep de deontologische of disciplinaire regels heeft overschreden of afbreuk heeft gedaan aan de eer of de waardigheid van zijn ambt of beroep, betrekking kan hebben op tekortkomingen die niet noodzakelijk het voorwerp uitmaken van een precieze definitie.

Hieruit vloeit voort dat het feit dat in artikel 17 van de wet van 1 maart 1958 niet is bepaald in welke gevallen de ambtsontheffing kan worden opgelegd, bestaanbaar is met de artikelen 10 en 11, in samenhang gelezen met artikel 182, van de Grondwet.

B.6. De eerste prejudiciële vraag dient ontkennend te worden beantwoord.

B.7. De vaststelling dat de wetgever in artikel 18 van de wet van 1 maart 1958 uitgebreide procedureregels heeft uitgevaardigd met betrekking tot de preventieve schorsing, is niet van dien aard dat zij het in het geding zijnde artikel 17 zijn grondwettig karakter ontnemt, aangezien dat artikel bestaanbaar is met de artikelen 10 en 11, al dan niet in samenhang gelezen met de artikelen 182 en 167, § 1, tweede lid, van de Grondwet. Bovendien dient bij de rechtspleging die in geval van tijdelijke ambtsontheffing moet worden gevolgd, het recht van verdediging in acht te worden genomen, omdat dit een algemeen rechtsbeginsel is dat van toepassing is op elke tuchtprocedure.

B.8. De tweede prejudiciële vraag dient ontkennend te worden beantwoord”.

6. In zijn memorie na het arrest van het Grondwettelijk Hof zet de verzoeker het volgende uiteen: het Grondwettelijk Hof heeft gesteld dat de wetgever de regelingsbevoegdheid inzake tuchtaangelegenheden in zekere mate aan de Koning mocht overlaten, maar daarmee is niet gezegd dat de Koning in casu ook bevoegd was om regelend op te treden, aangezien de wet van 1 maart 1958 geen enkele machtigingsbepaling bevat. De omstandigheid dat de wet van 28 december 1990 de Koning machtigt om overgangsbepalingen vast te stellen of dat de wet van 1 maart 1958 de Koning opdracht gaf om de datum van inwerkingtreding te bepalen, betekent niet dat de Koning de aangelegenheid organiek mocht regelen.

In zijn laatste memorie wijst de verzoeker nogmaals op de ontstentenis van een behoorlijke delegatie vanwege de wetgever aan de Koning.

7. In haar memorie wijst de verwerende partij erop dat het Grondwettelijk Hof vastgesteld heeft dat de bepalingen betreffende de tijdelijke ambtsontheffing de Grondwet niet schenden, zodat de verzoeker de ongrondwettigheid ervan niet kan aanvoeren om de vernietiging van de hem opgelegde tuchtstraf na te streven en dat artikel 23 van het koninklijk besluit van 7 april 1959 niet buiten toepassing moet worden gelaten.

Beoordeling

8. Het Grondwettelijk Hof heeft de gestelde prejudiciële vragen ontkennend beantwoord: dat het regime van de tijdelijke ambtsontheffing niet door de wetgever zelf nader uitgewerkt is, vormt geen miskenning van artikel 182 van de Grondwet; dat de summiere regeling van artikel 17 van de wet van 1 maart 1958 duidelijk verschilt van de uitgebreide regeling van artikel 18 is geen miskenning van het gelijkheidsbeginsel. Het middel, aangevoerd door de verzoeker, kan niet leiden tot de nietigverklaring van het bestreden besluit, dat die regeling toepast.

9. De verzoeker stelt nu dat het Grondwettelijk Hof gezegd heeft dat de Koning in deze aangelegenheid een zekere bevoegdheid zou kunnen uitoefenen, maar dat, concreet, de wetgever hem de daarvoor noodzakelijke bevoegdheidsdelegatie niet heeft verleend. In die zin vindt hij dat artikel 23 van het koninklijk besluit van 7 april 1959, waarin de gevallen bepaald worden waarin een tijdelijke ambtsontheffing kan worden opgelegd, nog altijd buiten toepassing moet blijven.

10. Die stelling wordt niet bijgevalen. De Koning beschikt immers krachtens artikel 108 van de Grondwet over een algemene bevoegdheid om de verordeningen te maken die voor de uitvoering van de wet nodig zijn. Nu het Grondwettelijk Hof heeft aangenomen dat artikel 17 van de wet en de ruimte die

deze bepaling aan de uitvoerende macht overlaat, conform is met artikel 182 van de Grondwet, kon de Koning op grond van zijn algemene uitvoeringsbevoegdheid artikel 23 van het koninklijk besluit van 7 april 1959 uitvaardigen.

11. Het middel is niet gegrond.
12. Geen van de aangevoerde middelen zijn gegrond.

BESLISSING

1. De Raad van State verwerpt het beroep.

2. De verzoeker wordt verwezen in de kosten van het beroep tot nietigverklaring, begroot op 175 euro.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 11 juni 2012, door de Raad van State, IXe kamer, samengesteld uit:

André Vandendriessche,	kamervoorzitter,
Daniël Moons,	staatsraad,
Bert Thys,	staatsraad,
bijgestaan door	
Tiny Temmerman,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Tiny Temmerman

André Vandendriessche